

KESKKONNAAMET

Enn Martson
MTÜ Tõstamaa Selts
enn.martson@eesti.ee

Teie 25.02.2018

Meie 20.03.2018 nr 7-16/18/976-3

MTÜ Tõstamaa seltsi petitsioon

Austatud Enn Martson

Olete Keskkonnaametile edastanud petitsiooni „Ei Tõhela-Ermistu looduskaitsealale“ koos ligikaudu 350 allkirja ja kaaskirjaga. Kaaskirjas on välja toodud seisukohad, milles allakirjutanud ei nõustu menetluses oleva kaitse-eeskirjaga. Peale selle toote kaaskirjas välja, et loodate koostööle ja sellele, et kohaliku kogukonna arvamusega arvestatakse. Keskkonnaamet on nii allkirjade kui ka kaaskirjas toodud punktidega tutvunud ja neid põhjalikult kaalunud. Järgnevalt anname kaaskirjas toodud seisukohtadele omapoolsed vastused ja kommentaarid.

- Ala loodusväärtused on juba kaitstud Natura 2000 Tõhela-Ermistu hoiuala ja püsielupaikade kaitsemeetmetega; olemasolevate kaitseeriimide ebapiisavusele pole konkreetseid näiteid.

Merikotka ja kaljukotka püsielupaikades, mis moodustati vastavalt 2010. aasta ja 2009. aasta keskkonnaministri määrustega kehtib sihtkaitsevööndi kaitsekord. Peale selle kehtib ka praegu liikumiskeeld lindude pesitsusajal eesmärgiga luua tingimused edukaks pesitsemiseks ja järglaste kasvatamiseks. Meri ja kaljukotka püsielupaigad moodustavad hetkel ligikaudu 1298 ha. Need praegu kehtivad püsielupaigad tsoneeritakse moodustataval Tõhela-Ermistu looduskaitsealal Rammuka sihtkaitsevööndiks. Vööndi pindala on ligikaudu 1306 ha. Ka Rammuka sihtkaitsevööndis kehtib lindude pesitsusajal liikumispiirang.

Oluline muudatus on selles, et kui püsielupaikadega kaitstakse ainult kindlaid liike, siis looduskaitseala koosseisus on kaitse-eesmärgiks ka Rammuka sihtkaitsevööndisse jäävad erinevas arengustaadiumis sood ja neid ümbritsevad metsad. Samuti leidub seal ka teisi liike, peale kotkaste, kes kaitset väärivad ja vajavad. Nii saame me kaitse-eeskirjaga reguleerida tegevusi, mis võivad kaitse-eesmärgiks olevate loomade ja elupaikade soodsale seisundile negatiivselt mõjuda, võttes arvesse kogu märgala kompleksi ökoloogilist toimimist. Näiteks saab kaitse-eeskirjaga reguleerida maaparandussüsteemide, nagu kraavid, rajamist ja hooldamist nii, et see ei mõjuks märgala kompleksile kuivendavalt.

Sarnaselt on hetkel kaitse all 2006. aasta määrusega Seliste kassikaku ja 2010. aasta määrusega Seliste merikotka püsielupaigad, kus kehtib nii sihtkaitsevööndi kui ka piiranguvööndi kaitsekord. Ka siin on samadel eesmärkidel keelatud inimeste viibimine pesitsusajal. Need kehtivad püsielupaigad tsoneeritakse moodustataval Tõhela-Ermistu looduskaitsealal Seliste sihtkaitsevööndiks ja Seliste piiranguvööndiks. Suuruselt jääb ala samaks ehk on ligikaudu

109 ha. Looduskaitsealal saame me tõhusamalt kaitsta ka püsielupaikades esinevaid kooslusi nagu väärtuslikud vanade loodusmetsade ilmelised metsad ja metsastunud luited ning teised liigid.

Inimesed saavad jätkuvalt neid alasid külastada ja korjata metsasaadusi pesitsusperioodivälistel aegadel. Enamiku metsasaaduste korjamiseks sobib pesitsusjärgne periood, mis algab augustiga. Peale kaitse-eeskirja kinnitamist pannakse liikumispiiranguga aladele piiritähised, et inimestel oleks kindlam selgus, millal ja mis põhjusel alal viibida ei tohi. Palume siinkohal tähelepanu pöörata asjaolule, et looduskaitseala teiste võõndite piires võib inimene liikuda ja metsasaadusi korjata aastaringselt.

Enamikul alal kehtib hetkel hoiuala kaitsekord. Hoiuala kaitsekord on kõige efektiivsem siis, kui alal on ühtse tervikuna Natura elupaigatüübid. Nimelt näeb hoiuala kaitsekord ette, et hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade (sealhulgas Natura elupaigatüüpide) hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati. Seega võib hoiualal tekkida selline olukord, kus väljaspool elupaika lubatud tegevus võib potentsiaalselt avaldada negatiivset mõju kogu märgala kompleksile kui ühtsele tervikule. Näiteks võib selliseks tegevuseks olla metsaraie. Tõhela-Ermistu looduskaitseala üheks peamiseks kaitse-eesmärgiks on alal esinevate märgalade ja neid ümbritsevate veerežiimi muutuste suhtes tundlike metsade kaitse. Seega on kogu märgala kui terviku kaitse eesmärgil olulised ka sellised puistud, mis ei kvalifitseeru Natura elupaigatüüpideks. Hoiualal ei saa selliseid kooslusi efektiivselt kaitsta.

Peale selle on need metsad elupaigaks mitmetele liikidele. Paljud sellised liikide elupaigad on juba inimtegevuse tagajärjel muutunud ning optimaalse elupaigana enam ei toimi. Looduskaitseala eesmärk on ka selliste alade hea seisundi taastamine. Hoiuala kaitsekord ei taga hävinenud elupaigatüüpide kaitset.

Seega ei saa hoiualal efektiivselt kaitsta kooslusi, mis on näiteks arendustegevuse või metsamajandamise tulemusel hävinenud, kuid tulevikuperspektiivis taastuksid. Looduskaitsealal me saame kaitsta ka elupaigatüüpe, mis on hävinenud või halvas seisus. Nii paraneb ala terviklikkus ja tõuseb ökosüsteemi toimimise kvaliteet.

Samuti saab looduskaitsealal reguleerida muid loodusväärtustele kahjulikke tegevusi, näiteks maaparandussüsteemide hooldamine, mootorpaatidega liiklemine, rahvaüritused, telkimine, lõkete tegemine ja jahipidamine. Juhime tähelepanu asjaolule, et hoiuala osal, kus on inventeeritud metsaelupaigatüübid, kehtib sisuliselt sihtkaitsevööndi kaitsekord juba praegu.

- Täiendavad kaitsevajadusi ei põhjendata uuringutele tuginevate andmetega

Osaliselt annab sellele väitele vastuse kommentaar kirja esimesele punktile. Järgnevalt toome välja kokkuvõtliku nimekirja olemasolevatest uuringutest. Siinkohal on oluline mõista, et uuringud, nii ajaloolised kui ka viimased seireandmed, on vajalikud, et moodustuks taustinfo kogu Tõhela-Ermistu märgala kohta. Looduskaitse on kõige efektiivsem siis, kui kaitstakse toimivaid ökosüsteeme. Mida enam me inimtegevusega kooslusi negatiivselt mõjutame, seda vähemefektiivsemalt nad toimivad ökosüsteemidena. Selliste ökosüsteemide taastamine on kulukas ning pikaajaline protsess. Toimivad märgala ökosüsteemid pakuvad muuhulgas inimestele ökosüsteemide teenuseid nagu puhas õhk ja vesi. Tõhela-Ermistu märgala kompleksil on väga hea ökoloogiline potentsiaal, kuid ala on osaliselt mõjutatud kuivendusest ning järvede soodne seisund on vaja taastada.

Alal esinevatest elupaikadest on ulatuslik ja ajas tagasi vaatav ülevaade. Alal esinevaid elupaiku on inventeeritud järgmiselt: 1997 (märgalad), 2000-2001 (vääriselupaigad ehk elupaigad, kus kitsalt kohastunud, ohustatud, ohualdiste või haruldaste liikide esinemise tõenäosus on suur),

2002 (Natura elupaigad ehk üleeuroopalise tähtsusega elupaigad), 2007-2008 (metsad), 2010 (märgalad), 2011 (märgalad), 2014 (Ermistu järve metsad). Elupaikade inventuuri raames on kaardistatud liikide esinemine ja elupaigad. Peale selle seiratakse I kaitsekategooria liike riiklike seireprogrammide raames.

Ka järvede näitajad on uuritud, sest nii Tõhela kui ka Ermistu järv kuuluvad riikliku Eesti väikejärvede seire raamistikku. Seetõttu on meil andmereal järvede hüdrokeemia, fütoplanktoni, zooplanktoni, füto bentose, suurtaimede, suurselgrootute ja kalastiku kohta (osad andmereal ulatuvad tagasi aastasse 1953; viimane seire viidi läbi aastal 2017). Peale selle viis Eesti Mereinstituut aastal 1998 läbi uuringu „Ermistu ja Tõhela järve kalastik ja kalapüügivõimalused“. Viimastest uuringutest võib veel välja tuua Keskkonnaameti tellimisel Eesti Maaülikooli koostatud veerziimi uuringu (viid läbi 2014-2015). Looduskaitseala moodustamiseks on küsitud ekspertarvamusi kolmel korral. Aastal 2001 andis Pärnumaa Loodusmälestiste Sihtasutus oma ekspertarvamuse, mille raames viidi läbi ka välitööd. Aastal 2005 andis ekspertarvamuse Kaidi Kübar „Ekspertarvamus. Tõhela-Ermistu looduskaitseala kaitse-eeskirja projekti juurde“ ja aastal 2016 Indrek Sell ja Kuno Kask Eestimaa Looduse Fondist „Ekspertiis planeeritava Tõhela-Ermistu looduskaitseala tsoneeringu ja kaitse-eeskirja eelnõule“.

- Kaitseala moodustamise põhjendused on nõrgad – linnujahi ja inimeste viibimise piiramiseks kaitseala moodustamine on ebavajalikult karm piirang kohalike elanike ja külastajate suhtes. Välispidine sekkumine kohalikkude elukorraldusse ei saa ignoreerida kohalike elanike seisukohti.

Osaliselt oleme ka sellele punktile andnud kommentaari kirja esimeses ja teises punktis.

Looduskaitseala moodustamisel on püütud leida tasakaal nii inimtegevuse kui ka loodusväärtuste säilimise vahel. Seetõttu, et looduskaitseala moodustamine on kestnud ligikaudu kümme aastat, on ka kaitse-eeskirja sisse viidud palju muudatusi, et vastu tulla kohalike kogukonnale. Näiteks on ära jäetud algselt plaanitud kalastamise piiramine ning Tõhela järve idakalda kaasamine looduskaitsealasse. Looduskaitseala võiks olla väärtus omaette, mis tõstab inimeste huvi looduskaitseala piirkonna vastu. Kaitse-eeskirjaga on piiratud sellised tegevused, mis loodusväärtustele on negatiivse mõjuga. Lubatud on sellised tegevused, mis loodusväärtusi arvestavad.

Järgnevalt toome välja mõned näited ja aspektid, milles on käesoleva menetluse käigus kohaliku kogukonna arvamus arvestatud ja kompromissile mindud.

1. Jääkattel mootorsõidukitega liiklemine.

Üldjuhul on looduskaitsealadel Eestis reguleeritud siseveekogudel talvisel jääkattel liiklemine kaitse-eeskirja üldiste sätetega, mis käsitlevad sõidukitega ja maastikusõidukitega liiklemist teedel või väljaspool teid, rajatiste rajamist (kuhu alla kuulub ka jäätee) ning rahvaürituste korraldamist.

Reguleerimine on vajalik, sest jää sõidukiga sõites võib tekkida reostuse oht. Näiteks jääkattetele jäetud prügi ja jääkattete soolamine või mõjutamine mõnel muul mehhaanilisel moel. Jääkattete sulamisel jõuavad reostusallikad järvedesse ning mõjutavad järvede keemilisi omadusi, näiteks toitainesisaldust ja pH-d. See omakorda mõjub negatiivselt järve üldisele seisundile ja võib soodustada järvede kinnikasvamist. Järvede reostust soodustavad ka jääkattest läbi vajunud liiklusvahendid.

Peale selle võib jääkattel mootorsõidukitega sõitmine häirida veekogu põhjas talvituvaid kalasid. Selline häirimine võib tõsta kalade metabolismi ja seega hapnikuvajadust. Madalate järvede

puhul, mis talviti kannatavad anoksia ehk hapnikupuuduse käes, võib see faktor kalade ellujäämisele tugevat mõju avaldada.

Keskkonnaamet on arvesse võtnud asjaolu, et Ermistu järve jääkattel on harjumuslikult sõidetud ning see on osa kohaliku kogukonna tegevustest meelelahutuslikul eesmärgil või libedasõidu harjutamiseks. Samas ei saa tagada, et jääkattel mootorsõidukitega liiklemise tingimusteta lubamisel ei suurene huvi nimetatud tegevuse vastu. **Selleks, et jätta võimalus ka jäälsõidukiga sõitmiseks, lubatakse mootorsõidukitega liiklemine Keskkonnaameti nõusolekul ka väljaspool teid.** Selleks on vaja kaitse-eeskirja kinnitamisel Keskkonnaametisse saata kirjalik kooskõlastustaotlus, kuhu on märgitud sõidukite arv ja liiklemise aeg ja koht. Kooskõlastamise kohustus on vajalik selleks, et seada tingimused sõitmiseks kasutatava ala asukohale ja võimaliku reostuse tekkimise ohu vältimiseks.

2. Sisepõlemismootorid.

Selgitame siinkohal lühidalt, miks planeeriti piirangud mootoriga ujuvvahendiga liiklemisele, mille kohaselt oleks kaitsealal lubatud vaid elektrimootoriga ujuvvahendiga sõitmine.

Ala on väga oluline elupaik paljudele, sealhulgas haruldastele ja ohustatud linnuliikidele. Sisepõlemismootoriga tekitatav müra on häiriva mõjuga nii alal pesitsevatele kui ka rändel peatuvatele lindudele. Elektrimootoriga veesõidukid liiguvad oluliselt vaiksemalt, mistõttu on mürast tulenev häiring elektrimootori puhul väike. Samuti on võimalik sisepõlemismootoriga ujuvvahendiga võimalik liikuda suurtel kiirustel, mis toob endaga kaasa suurema lainetuse, kui see looduslikel tingimustel näiteks tuule mõjul tekib. Samuti võimaldab sisepõlemismootoriga ujuvvahend liikuda suurtel kiirustel, mis omakorda tekitab suurema lainetuse kui see, mis looduslikel tingimustel näiteks tuule mõjul tekib. Lainetus mõjub negatiivselt nii roostikus pesitsevatele lindudele kui ka veetaimestikule. Ala üheks kaitse-eesmärgiks on I kaitsekategooriasse kuuluv taim nõtker näkirohi, mis on tundlik nii suure lainetuse kui ka põhjast setete liikumapaneku suhtes. Mootorsõidukitega liikumise üks negatiivsetest mõjudest on ka see, et sõukruvi keerutab järvepõhjast setted üles ja suurendab nii toitainete hulka vees, mis ei mõju negatiivselt ainult kõnealusele taimeliigile vaid üldisele järvede seisundile. Mida suuremal kiirusel ja arvuliselt rohkem paate vees liigub, seda suurem on ka toitainete rohkuse negatiivne mõju ala väärtustele ja lõpuks ka järve kasutavatele inimestele, sest toitainete rohkus kiirendab järvede kinnikasvamist.

Oleme koos ekspertidega ja Keskkonnainspeksiooniga, kes korraldab kaitse-eeskirjast kinnipidamise kontrolli, kaalunud järgmisi võimalusi ja sealhulgas nende kombinatsioone kompromissi otsimiseks: mootorpaatidega liikumise kiiruse piirang, ajaline liikumiskeeld pesitsusajal, poidega liikumiskeelutsoonide märgistamine või mootori võimsuse piirang.

Seetõttu, et probleem on väga kompleksne ning kaasab väga paljusid huvigruppe, ning on olulise mõjuga loodusväärtustele, siis praeguses menetluse järgus ei ole veel võetud vastu lõplikku otsust mootorpaatidega liikumise regulatsiooni osas. Kõiki aspekte veel kaalutakse põhjalikult, et tulemus oleks tasakaalus nii loodusväärtuste kui ka huvigruppide vahel. Palume selles aspektis mõistvat suhtumist ning tänname, et olete esitanud konkreetse ettepaneku. Otsus edastatakse asjaosalistele kirjalikult.

3. Ermistu järve idakalda infrastruktuur.

Tsoneeringu tegemisel on arvestatud õiguspäraselt rajatud hoonestusega, elamumaadega ning alal esinevate osavalla puhkekohtadega. Nimetatud alad ja teised inimtegevusest tugevalt mõjutatud alad on enamasti määratud piiranguvööndisse. Looduslikus arengujärgus ja seega kõrge loodusväärtusega alad on määratud sihtkaitsevööndisse. Kaitse-eeskirjaga on lubatud piiranguvööndis kinnistu tarbeks rajatise püstitamise ja sihtkaitsevööndis tootmisotstarbeta rajatise püstitamise. Olemasolevate ehitiste hooldustööd on lubatud. See tähendab seda, et

lubatud ei ole vaid uute ehitiste püstitamine. Ka hoiuala koosseisus on Natura elupaigatüüpides sisuliselt samad tegevused keelatud, mis moodustataval looduskaitsealal ning väga paljude maaomanike jaoks kaitsekorras sisulisi muudatusi ei tule. **Kaitse-eeskirja menetluse käigus on nii mõnelegi maaomanikule võimalusel tsoneeringu ja piiritlemise muutuse ettepanekute osas vastu tulnud.** Näiteks jäetakse suuremas osas ära looduskaitseala laiendus Ermistu järve lõunakaldal.

4. Ermistu ja Tõhela järve seisund.

Nii kohaliku kogukonna kui ka looduskaitse seisukohast on oluline, et järved säilitaksid oma funktsiooni. Looduskaitseala on kõige optimaalsem kaitsekord kuidas see tagada, sest looduskaitsealal kaitstakse kogu Tõhela-Ermistu märgala kompleksi. See on oluline, sest kogu kompleks on omavahel seotud.

Tõhela-Ermistu märgala kompleksil on kehtiv kaitsekorralduskava, mis on kaitstavate loodusobjektide kaitse korraldamise aluseks. Kaitsekorralduskavas on antud hinnang ala põhiväärtuste seisundile ning määratud oodatavad kaitsekorralduse tulemused tulevikuperspektiivis. Samuti on seal välja toodud peamised väärtusi mõjutavad tegurid ja kirjeldatud vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega. Peale selle on seal määratud põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste plaan. See on samuti alusdokument kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskavas on märgitud kõrge prioriteediga nii Tõhela kui ka Ermistu järvede veerežiimide uuringute läbiviimine ja järvede seisundi parandamiseks väljatöötatud lahenduste elluviimine. Veerežiimi uuringu täpsemad eesmärgid on järgmised:

1. hinnata järvede ajaloolist veetaset,
2. hinnata järvede veetaset juhul, kui väljavool toimuks vaid läbi looduslike sängide
3. selgitada Tõstamaa jõe loodusliku sängi vooluhulk, seisukord ja läbitavus siirdekaladele ning Tõstamaa jõe tehissängi vooluhulk ning selle mõju siirdekalade liikumisele,
4. selgitada Paadremaa jõe loodusliku sängi vooluhulk, seisukord ja läbitavus siirdekaladele ning Paadremaa jõe tehissängi vooluhulk ning selle mõju siirdekalade liikumisele,
5. hinnata võimalusi veetaseme tõstmiseks ja määrata optimaalne veetase, arvestades erinevate huvigruppide seisukohti.

Sealhulgas on kohaliku kogukonna ettepanekul uuringu eesmärgiks lisatud järvede talvise ummuksissejäämise uuring ning sellest tulenevalt leida viisid kuidas seda leevendada.

- Kaitseala hõlmatav ala on põhjendamatult suur, kattes järvede ja kogu ümbruse ning piiride tõmbamisel on mindud kõige lihtsamat teed. Arvestades kaitseala karme piiranguid kohaliku elule, peaks eesmärgiks olema võimalikult väikeste kaitsealade moodustamine, et säiliks ka inimeste normaalsed elu- ja töötingimused.

Kaitseala moodustatakse olemasolevate püsielupaikade ja hoiuala liitmisel. Seega on piiritlemisel arvesse võetud olemasolevaid kaitsealaid. Piiritlemisel ja tsoneerimisel on samuti analüüsitud tehtud elupaigatüüpide ja liikide inventuure. Kaitseala laiendused on peamiselt aset leidnud aladel, mis on vajalikud looduskaitseala koosseisu kaasata näiteks veerežiimi muutmiseks (näiteks truubid ja kraavid) ning puhveralana inimõjuliste alade ja koosluste vahel. Välja on jäetud tugevad inimõjulised alad. Samuti on ära jäetud Tõhela järve idakalda laiendus. Ermistu idakaldal on tegemist peamiselt Natura elupaigatüüpideks kvalifitseeruvate elupaikadega, mis omavad väärtust nii iseseisva objektina kui ka liikide elupaikadena ja Tõhela-Ermistu märgala kompleksi terviku osana (ja need on juba praegu kaitse all). Nagu eelpool kirjeldatud on Keskkonnaamet võimalusel vastu tulnud maaomanike ettepanekutele piiritlemise ja tsoneerimise osas.

- Suurimat kahju on ala järvedele on teinud just riiklikud poliitikad, mitte kohalike elanike ja külastajate tegevus.

Keskkonnaamet on selle väitega nõus. Suurimat kahju on tõenäoliselt tehtud järvede seisundile ENSV perioodil planeeritud projektidega, millede raames planeeriti järved muuta niinimetatud kalatiikideks. Toonaste projektide raames on järvede veepinda mitmel korral alandatud, mille tõttu on järved ka praegu ajaloolise seisuga võrreldes madalamad. Kalakasvatuse rajamise eesmärgil rajati kanalid ja neile ehitati regulaatorid.

Nii järvede mehhaaniline muutmine kui ka ajapikku maapinnalt järve jooksvad reostusallikad, on soodustanud järvede kinnikasvamist. Sellele viitab ka asjaolu, et enne järvede mehaanilist muutmist kasvasid kallastel vaid kaldaveetaimed, kuid peale ulatuslikku inimtegevust, on hakanud kasvama ka järvesisene taimestik. Järvesisene taimestik omakorda mõjutab järve seisundit. Näiteks lisandub orgaanikat ja toitaineid, mis kõik mõjutavad järve loomulikku arengut.

Kuigi kõikidel järvedel on oma loomulik eluiga ja arengustaadium, millest viimane on mesotroofne ehk kõrge toitainete sisaldusega ja suure veesisese taimestiku osakaaluga järv, on siiski Tõhela ja Ermistu järvedel nähtavad muutused toimunud liiga kiiresti ja selge inimõju kaasabil.

Kohaliku kogukonna, linna, osavalla ja turismiettevõtetega koostöös saame töötada selle nimel, et järvede soodne seisund taastuks.

- Sisepõlemismootorite keelustamine (nagu ka muud põhjendused) põhinevad ametnike arvamusel ja hinnangutel, mitte uuringutel.

Keskkonnaameti spetsialistid teevad otsuseid vastavalt parimatele teadmistele, mis meil objektidest on nii uuringute kui ka inventuuride põhjal. Sealhulgas kaasatakse teisi eksperte ja spetsialiste. Kaitse-eeskirjade koostamisel küsitakse ka ekspertarvamust. Selle raames koostatakse kaitse-eeskirja analüüsiv dokument. Kaitse-eeskirja koostamisel on küsitud kolmel korral ekspertarvamust. Viimase ekspertarvamuse koostasid aastal 2016 Indrek Sell (PhD mükoloogias) ja Kuno Kask (PhD keskkonnatehnoloogias) Eestimaa Looduse Fondist („Ekspertiiis planeeritava Tõhela-Ermistu looduskaitseala tsoneeringu ja kaitse-eeskirja eelnõule“).

Ujuvvahenditega liiklemise mõju keskkonnale analüüsis Kuno Kasak, kellel on keskkonnatehnoloogia taust ja kellel on kaitse-eeskirjade ekspertarvamuste koostamise kogemus. Ekspertarvamuses on välja toodud järgmised mõjud: müra (eksperdi hinnangul ei ole võimalik kasutada sisepõlemismootoriga ujuvvahendit ilma kaitsealuseid linde oluliselt häirimata), lainetus (negatiivne mõju linnupesadele ja nõtketele näkirohule), sõukruvi (negatiivne mõju nõtketele näkirohule). Peale selle leidub kirjanduses ulatuslikult uuringuid ujuvvahendite mõjust madalatele ja suurtele järvedele, mis on ülekantavad ka Tõhela ja Ermistu järvedele. Negatiivsetest mõjudest võib välja tuua mõju toitainesisaldusele, vee läbipaistvusele, vee üldistele kvaliteedinäitajatele (mootoritegevusest vette imuvad metallid, vesinikkarbonaadid ja teised pollutandid) ja kalda erosioon.

Loodame, et andsime Teie petitsiooni kaaskirjas esitatud seisukohtadele piisavalt põhjalikud kommentaarid. Peale selle loodame, et oleme väljendanud piisavalt selgelt looduskaitseala loomise vajadust ning petitsiooni allkirjastanud inimesed mõistavad, et oleme arvestanud kohaliku kogukonna ja külastajate seisukohtadega võimaluse piires. Seda nii olulistemas kaitse-eeskirja sätetes kui ka ala piiritlemisel ja tsoneerimisel.

Tõhela-Ermistu looduskaitseala kaitse-eeskirja menetlus on käimasolev protsess. Peale

muudatuste sisseviimist läheb kaitse-eeskiri ministriumidevahelisele kooskõlastusele. Peale seda kinnitab kaitse-eeskirja vabariigi Valitsus. Võttes arvesse meile laekunud ettepanekuid ja looduskaitseala kompleksust, siis eeldatavasti kinnitatakse kaitse-eeskiri järgmisel aastal.

Lisaküsimused palume edastada kirjalikult Keskkonnaameti Lääne regiooni e-postile info@keskkonnaamet.ee. Nõu saamiseks võib pöörduda kaitse planeerimise spetsialisti Kätlin Kurg poole (e-mail katlin.kurg@keskkonnaamet.ee, tel 447 7379).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Nele Saluveer
juhtivspetsialist
kaitse planeerimise büroo

Kätlin Kurg 447 7379
katlin.kurg@keskkonnaamet.ee